

کتاب کنکور

به همراه
پرسش‌ها و پاسخ نامه تشریحی
کنکور ۹۸

روان شناسی

رشته علوم انسانی

جامع

از مجموعه مرشد

حامد یاری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند جان و خرد

کزین برتر اندیشه برگزیده

سلام به همه دانش‌آموزان عزیز رشته ادبیات و علوم انسانی:

رشته‌ای را کرده‌ای تو انتخاب
می‌نماید راه حق راه صواب
همت‌آر داری دهم مژده تو را
راه تو روشن بود با این کتاب

از این که رشته علوم انسانی را انتخاب کرده‌اید به شما تبریک می‌گوییم. امیدواریم با تلاش و کوشش فراوان در راهی که قدم نهاده‌اید موفق باشید. همان‌طور که می‌دانید در نظام آموزشی جدید، کتاب‌های درسی به خصوص در رشته علوم انسانی تغییرات زیادی داشته‌اند، به گونه‌ای که بسیاری از پرسش‌های کنکوری سال‌های گذشته برای داوطلبان جدید غیرقابل استفاده می‌باشد. از این رو تدوین و تألیف پرسش‌های استاندارد و مناسب، از نیازهای اساسی داوطلبان کنکور علوم انسانی است.

به همین منظور «کتاب‌های جامع کنکور انسانی مرشد» با تلاش و زحمت فراوان مؤلفان گروه علمی مرشد، برای شش کتاب و در شش درس اختصاصی: اقتصاد، تاریخ، جامعه‌شناسی، جغرافیا، روان‌شناسی، فلسفه و منطق با چارچوبی علمی تألیف شده است. هر یک از کتاب‌های این مجموعه شامل چهار بخش است:

- ۱ درسمه‌های کاربردی و جامع که با بیانی ساده و در قالب نمودار، مطالب درس‌ها را ارائه نموده است.
- ۲ واژگان کلیدی که مفاهیم و اصطلاحات مهم و نکته‌دار هر درس را بیان کرده است.
- ۳ پرسش‌های چهارگزینه‌ای در سه سطح: یادسپاری (پرسش‌های حفظ‌کردنی)، مفهومی (پرسش‌های فهمیدنی) و تحلیلی - ترکیبی (پرسش‌های کاربردی و تحلیلی) به همراه پرسش‌های کنکوری که منطبق با تغییرات مطالب درسی است.
- ۴ آزمون‌های دوره‌ای و جامع که با ارائه نمودار خلاصه و جمع‌بندی و مرور درس‌ها و پرسش‌های تألیفی موجب آمادگی بیشتر داوطلبان کنکور می‌شود.

کتاب حاضر از مجموعه فوق و با عنوان «کتاب کنکور روان‌شناسی جامع» با بیش از ۷۵۰ تست برای موفقیت داوطلبان کنکور انسانی در این درس تألیف شده است.

با وجود تلاش فراوان مؤلفان برای ارائه کتابی درخور دانش‌آموزان، از آنجا که هیچ کتابی خالی از ایراد نیست، دانش‌آموزان و دبیران این درس می‌توانند با ارائه نظرات خود ما را در جهت بهبود کار خود یاری نمایند. در پایان لازم می‌دانیم از مؤلف محترم آقای حامد یاری، آقای مهندس هادی عزیززاده دبیر مجموعه، خانم‌ها سپیده خداوردی (حروف‌چین و صفحه‌آرا)، مریم رسولی و بهاره خدای (گرافیک)، مینا هرمزی (طراح جلد)، طوبی عینی‌پور (بازخوانی) تشکر و سپاس‌گزاری نماییم.

درس اول: روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه

۸	درس‌نامه
۱۳	واژگان کلیدی
۱۴	پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۱
۲۲	پاسخ‌نامه پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۱

درس دوم: روان‌شناسی رشد

۲۸	درس‌نامه
۳۵	واژگان کلیدی
۳۷	پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۲
۴۶	پاسخ‌نامه پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۲
۵۱	جمع‌بندی نکات درس ۱ و ۲
۵۵	آزمون دوره‌ای اول (درس ۱ و ۲)
۵۷	پاسخ‌نامه آزمون دوره‌ای اول

درس سوم: احساس، توجه، ادراک

۶۰	درس‌نامه
۶۶	واژگان کلیدی
۶۷	پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۳
۷۸	پاسخ‌نامه پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۳

درس چهارم: حافظه و علل فراموشی

۸۴	درس‌نامه
۸۹	واژگان کلیدی
۹۰	پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۴
۹۹	پاسخ‌نامه پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۴
۱۰۵	جمع‌بندی نکات درس ۳ و ۴
۱۰۹	آزمون دوره‌ای دوم (درس ۳ و ۴)
۱۱۱	پاسخ‌نامه آزمون دوره‌ای دوم

درس پنجم: تفکر (۱) حل مسئله

۱۱۴	درس‌نامه
۱۱۹	واژگان کلیدی
۱۲۰	پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۵
۱۳۰	پاسخ‌نامه پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۵

درس ششم: تفکر (۲) تصمیم‌گیری

۱۳۶	درس نامه
۱۴۰	واژگان کلیدی
۱۴۱	پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۶
۱۵۱	پاسخنامه پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۶
۱۵۷	جمع‌بندی نکات درس ۵ و ۶
۱۶۱	آزمون دوره‌ای سوم (درس ۵ و ۶)
۱۶۳	پاسخنامه آزمون دوره‌ای سوم

درس هفتم: انگیزه و انگیزش

۱۶۶	درس نامه
۱۷۱	واژگان کلیدی
۱۷۲	پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۷
۱۸۱	پاسخنامه پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۷

درس هشتم: روان‌شناسی سلامت

۱۸۸	درس نامه
۱۹۲	واژگان کلیدی
۱۹۳	پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۸
۲۰۱	پاسخنامه پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۸
۲۰۶	جمع‌بندی نکات درس ۷ و ۸
۲۰۹	آزمون دوره‌ای چهارم (درس ۷ و ۸)
۲۱۱	پاسخنامه آزمون دوره‌ای چهارم

آزمون

۲۱۳	آزمون جامع ۱ (درس ۱ تا ۴)
۲۱۷	پاسخنامه آزمون جامع ۱
۲۲۰	آزمون جامع ۲ (درس ۵ تا ۸)
۲۲۴	پاسخنامه آزمون جامع ۲

ضمیمه

۲۲۷	جدول گردآوری مثال‌های کاربردی کتاب
-----	------------------------------------

سوالات آزمون سراسری سال ۹۸ - نظام جدید

۲۴۰	سوالات آزمون سراسری سال ۹۸ - داخل کشور
۲۴۴	سوالات آزمون سراسری سال ۹۸ - خارج کشور

تعریف و روش مورد مطالعه

درس اول: روان‌شناسی

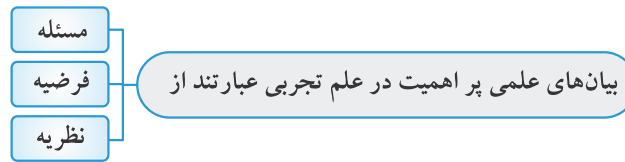

درسنامه

روان‌شناسی با پرسش‌های بسیاری مواجه است که پاسخ‌گویی به آنها دانش و پژوهش روز افزونی را می‌طلبد. افراد غیرمتخصص به این پرسش‌ها، پاسخ‌های عامیانه می‌دهند و به تدریج دیدگاه شخصی خود را باور کرده و تبعیت دیگران را می‌طلبند. علم چیست؟ منظور از علم در این جا علم تجربی است که ویژگی‌های زیر را داراست:

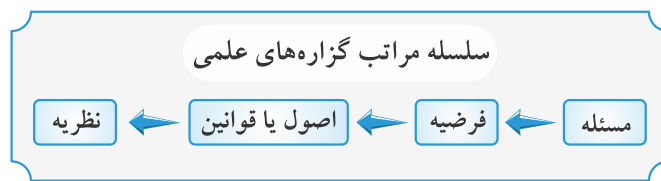
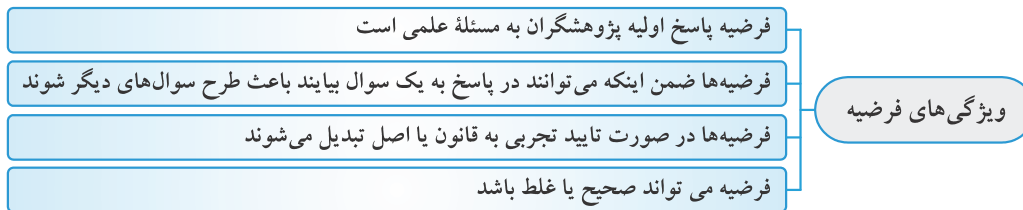
- ۱ از روش‌ها و ابزار دقیق و قابل اندازه‌گیری استفاده می‌کند.
- ۲ در آن با کمک مشاهده و سایر روش‌های دقیق رابطه بین پدیده‌های طبیعی بررسی می‌شوند.

بیان‌های علمی: واژه‌ای که به مفاهیم علمی مختلف اشاره دارد.

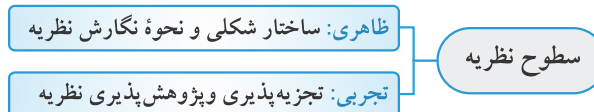
فرضیه: دانشمندان سعی می‌کنند با توجه به دانش و تجربه خودشان و پیشینیان، پاسخ‌های خردمندانه و سنجیده‌ای به مسئله‌های علمی بدهند که به این قبیل پاسخ‌ها فرضیه می‌گویند.

مثال: گذشت زمان باعث تضعیف حافظه می‌شود.

نظریه: مجموعه‌ای از قوانین علمی نظریه را تشکیل می‌دهند. همه علوم با نظریه‌ها سروکار دارند.

نظریه‌های علوم تجربی را براساس **سودمندی** و **کاربردپذیری** آن می‌سنجند.

نکته همه نظریه‌های علمی در ۲ سطح صوری بودن و تجربی بودن به یک اندازه رشد نکرده‌اند؛ زیرا ساختار ظاهری برخی نظریه‌ها در زمان ارائه قابل بررسی تجربی نیست. در روان‌شناسی هم برخی از نظریه‌ها پشتوانه تجربی قوی ندارند.

علوم تجربی چه هدف‌هایی را دنبال می‌کند؟

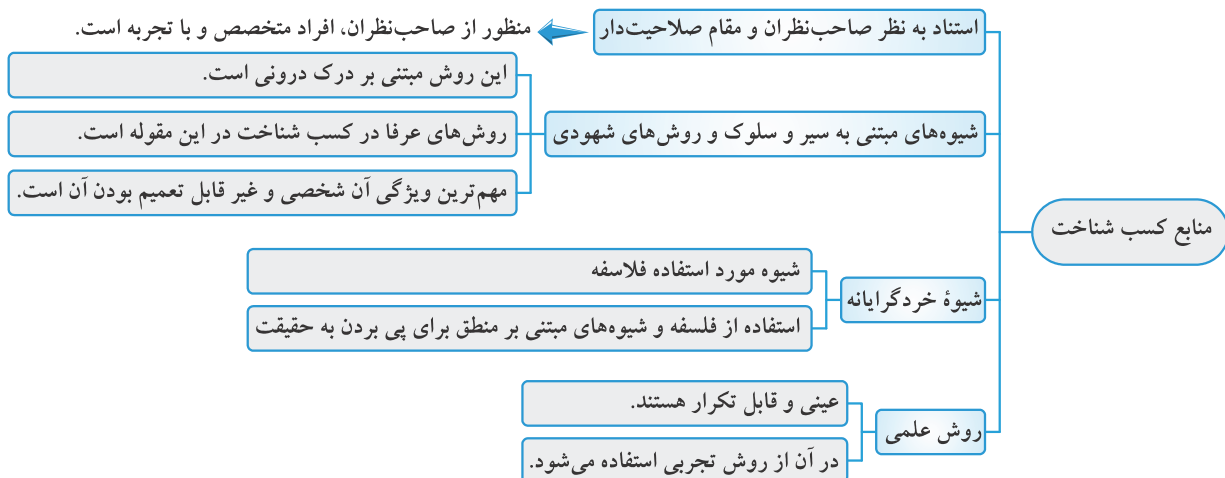

اهداف	موارد
توصیف	بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر است (بیان چیستی پدیده)، مثل بیان دقیقی که از حافظه، جرم (در فیزیک)، هوش ارائه می‌گردد. روان‌شناسان در توصیف پدیده‌ها دقیق‌اند و سعی می‌کنند تحت‌تأثیر پیش‌داوری شخص قرار نگیرند.
تبیین	بیان چرایی پدیده است. بررسی مهم‌ترین علل بروز پدیده‌هاست. بسیاری از پدیده‌های روانشناسی تابع علت‌های مختلف است. موفقیت در رسیدن به پیش‌بینی و کنترل پدیده به چگونگی توصیف و تبیین آن پدیده دارد. روان‌شناسی در مقایسه با سایر علوم تجربی در توصیف و تبیین پدیده‌ها با دشواری‌های زیادی روبه‌رو است. مهم‌ترین دلیل دشواری این است که پدیده‌های روان‌شناختی تحت‌تأثیر علت‌های زیادی هستند در حالی که علوم دیگر این‌گونه نیست.
پیش‌بینی و کنترل	در علوم دیگر پیش‌بینی و کنترل پدیده‌ها ساده‌تر است اما در روان‌شناسی نیست؛ زیرا پدیده‌های روان‌شناسی تحت‌تأثیر عوامل متعددی هستند که به راحتی نمی‌توان آنها را تبیین کرد.

نکته چنانچه موضوعی توصیف و تبیین روشن‌تری داشته باشد، پیش‌بینی و کنترل آن آسان‌تر است.

منابع کسب شناخت

انسان‌ها در پاسخ به سؤال و برای کسب شناخت از منابع گوناگونی استفاده می‌کنند. به عنوان مثال این منابع می‌توانند: آیات الهی، سخن بزرگان، روش‌های عرفانی، برداشت درونی، استدلال‌های منطقی و فلسفی، مثال‌های مختلف و ... باشد.

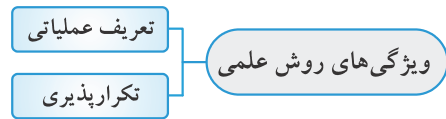
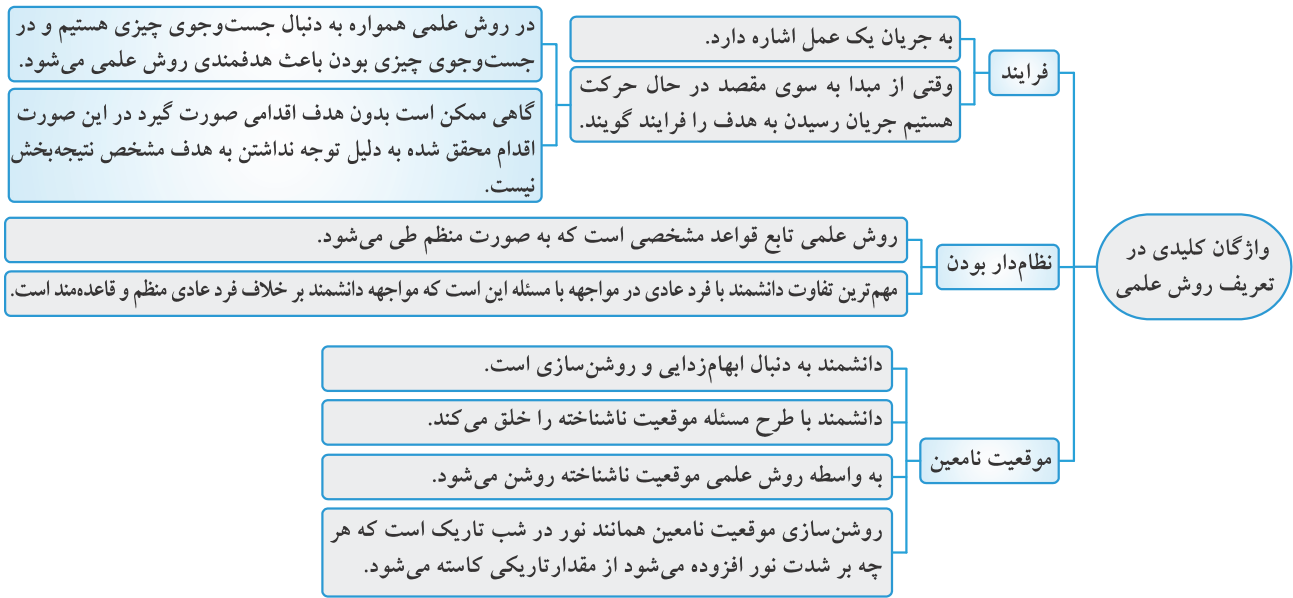

دانشمندان علوم تجربی بیش از حد به یافته‌های خود اعتماد می‌کنند و منابع دیگر کسب شناخت را نامعتبر می‌دانند. حال آن‌که موضع آنها نسبت به سایر منابع شناخت باید «نمی‌دانم» باشد نه اینکه بگویند: «نیست».

کاربردی‌ترین تعریف روش علمی

«فرایند جستجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین»

۱) تعریف عملیاتی: بیان کردن هر متغیر به طور دقیق

منظور از تعریف عملیاتی این است که در روش علمی متغیر مورد نظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود. به طوری که همه افراد با مطالعه تعریف مورد نظر به برداشت یکسان برسند. تعریف عملیاتی باعث سهولت اندازه‌گیری می‌شود.

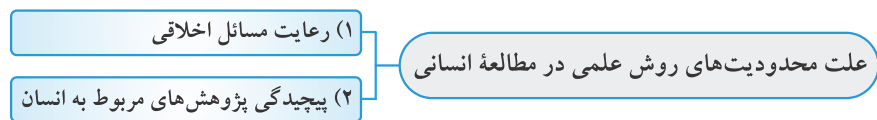
متغیر: هر چیزی که تغییر می‌کند.

مثال: نمره یک درس متغیر است؛ زیرا مقادیر مختلفی از ۱ تا ۲۰ را شامل می‌شود.

اندازه‌گیری: نسبت دادن عدد به ویژگی‌های اشیا و افراد. هر چه متغیر دقیق‌تر تعریف شود، اندازه‌گیری دقیق‌تر است.

۲) تکرارپذیری: منظور از تکرارپذیری این است که یافته‌های به دست آمده از روش علمی، خصوصی و شخصی نیست. بلکه هر فردی در صورت رعایت ضوابط علمی می‌تواند آن یافته‌ها را تکرار کند.

بسیاری از انسان‌ها با روش‌هایی منحصر به فرد مسئله حل می‌کنند. هرچند این افراد ممکن است به نتیجه مورد نظر برسند، اما چون قابل تکرار به وسیله دیگران نیست، در مجموعه روش علمی قرار نمی‌گیرد.

تعریف روان‌شناسی

تعریف واحدی برای روان‌شناسی وجود ندارد. دلایل آن عبارت‌اند از:

۱) گذشت زمان و پیشرفت دانش که موجب تغییر در اطلاعات ما می‌شود.

۲) پیچیدگی پدیده‌های جهان که نگاه از زوایای متعدد را می‌طلبد. (پیدایش نظریه‌های مختلف)

جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی عبارت است از: «علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت)»

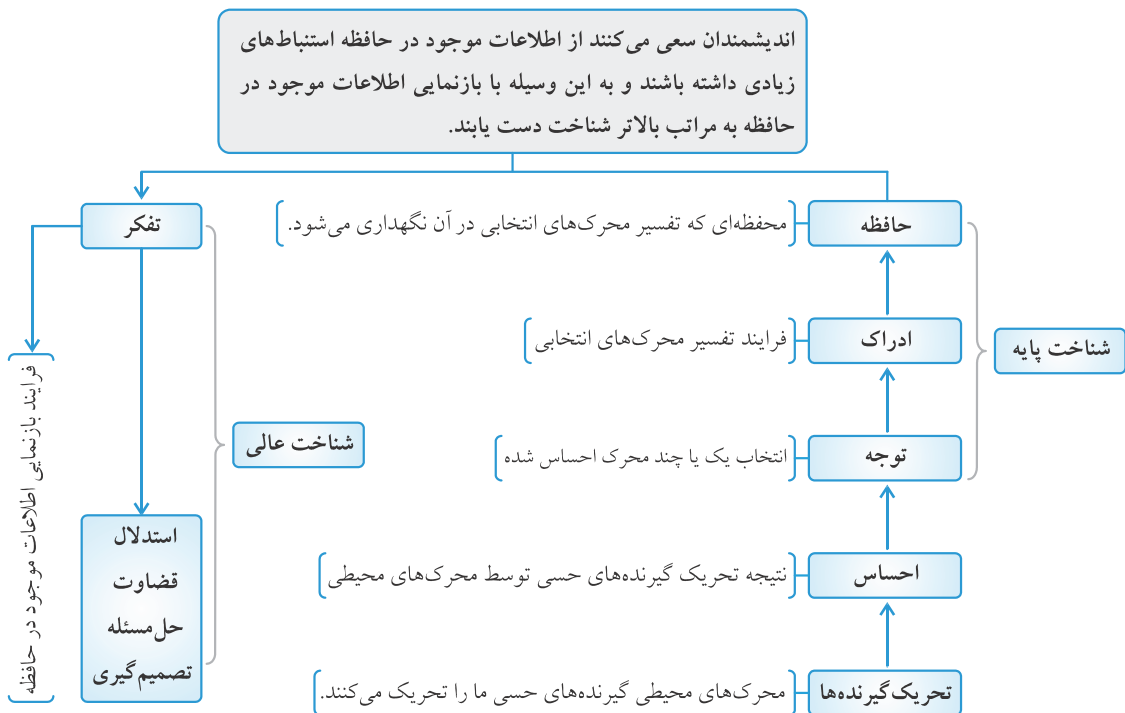
رفتار: هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار

مثال: راه رفتن انسان، حرکت جمعی پرندگان

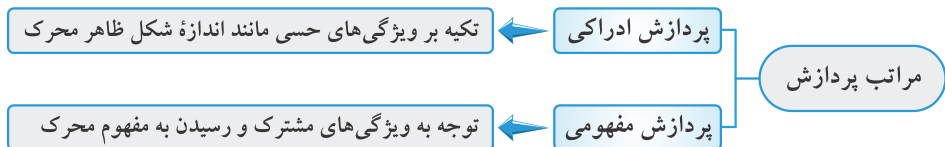
مطالعه رفتار محدود به انسان نیست و شامل همه موجودات می‌شود. فرایندهای ذهنی به دلیل عدم مشاهده مستقیم بسیاری از رفتارها و تأکید بر کنش‌های انسانی در تعریف روان‌شناسی از این واژه استفاده می‌شود. امروزه از فرایندهای ذهنی به عنوان **شناخت** تعبیر می‌شود. مانند: اندیشیدن، تصور کردن.

شناخت چیست؟

روان‌شناسی نوین در تبیین موضوعات مورد مطالعه با واژه شناخت سر و کار دارد.

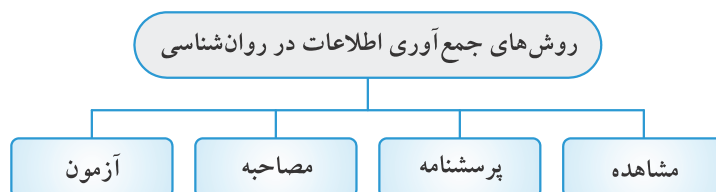

هر چه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی پیش برویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود. پردازش، دریافت و فهم بیشتر است.

پردازش مفهومی مهم‌تر است. هر چه پردازش ما مفهومی‌تر باشد، شناخت پایدارتر و کارآمدتر است. عالی‌ترین مرتبه شناخت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است. حل مسئله و تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش مفهومی، کارآمدتر از تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش ادراکی است.

روش‌های جمع‌آوری اطلاعات

روش جمع‌آوری	مزایا و کاربردها	محدودیت‌ها
مشاهده	<ul style="list-style-type: none"> در مراحل اولیه پژوهش که بررسی آزمایشگاهی امکان‌پذیر نیست از این راه موضوع مورد مطالعه تبیین می‌شود. مشاهده دقیق و رفتار حیوانات جهت مطالعه رفتار نوع‌دوستانه آنها. فیلم‌برداری از نوزادان جهت نشان دادن جزئیات الگوهای حرکتی آنان. در محیط آزمایشگاهی نیز می‌توان به مشاهده رفتار مورد نظر پرداخت. 	<ul style="list-style-type: none"> باید همراه با ثبت دقیق و دور از پیش‌داوری مشخصی باشد.
پرسشنامه	<ul style="list-style-type: none"> مسائلی که با کمک مشاهده امکان‌پذیر نیست با این روش می‌توان مطالعه کرد. در این روش محقق از خود فرد درباره رفتار یا افکار خاص او می‌پرسد. 	<ul style="list-style-type: none"> باید دقیق و معتبر باشد. به صورت‌های مختلف نمره‌گذاری می‌شود. از نتایج پرسشنامه باید با احتیاط استفاده کرد.
مصاحبه	<ul style="list-style-type: none"> در مصاحبه محقق پس از شنیدن پاسخ سؤال قبلی، پرسش بعدی را سازمان می‌دهد. مصاحبه برخلاف گفتگوی معمولی، هدفمند و سازمان‌یافته است. انواع مصاحبه با توجه به موقعیت آن: <ol style="list-style-type: none"> کاملاً ساختار یافته بدون ساختار کاملاً ساختار یافته: با بله و خیر و یا انتخاب یکی از گزینه‌ها به سؤال پاسخ می‌دهند. شبه پرسشنامه است. در همه‌پرسی‌ها از آن استفاده می‌شود. این نوع مصاحبه به پرسش‌نامه ترجیح دارد؛ زیرا امکان اخذ اطلاعات بیشتری وجود دارد. بدون ساختار: مصاحبه‌شونده با پیروی از برخی اصول و طرح کلی به سمت پاسخ‌های مورد نظر هدایت می‌شود. برای اخذ اطلاعات عمیق استفاده می‌شود. وقتی نتوانیم موضوعی را به صورت مستقیم از فردی بپرسیم از این روش استفاده می‌شود. 	<ul style="list-style-type: none"> باید به نکات اخلاقی توجه شود. بسیار وقت‌گیر و نیازمند آموزش‌های ویژه است.
آزمون‌ها	<ul style="list-style-type: none"> بیشتر افراد عادی با آن مواجه می‌شوند. ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند. دارای ۲ ویژگی مهم است: <ol style="list-style-type: none"> دقیقاً باید چیزی را اندازه‌گیری کند که برای آن ساخته شده است. در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند. 	<ul style="list-style-type: none"> ساخت آنها بسیار دشوار است. دارای فرایند پیچیده هستند. استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید همراه با سایر روش‌ها باشد. استفاده افراد کم‌تجربه از آزمون‌ها مشکل‌آفرین است.

واژگان کلیدی

- علم تجربی: علمی که از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل اندازه‌گیری استفاده می‌کند و از اقسام علوم بشری است.
- فرضیه: جمله‌ای خبری است که به صورت خردمندانه‌ای در پاسخ به سؤال طرح می‌شود.
- نظریه: مجموعه‌ای از قوانین علمی نظریه را شکل می‌دهند.
- سطح صوری نظریه: ساختار ظاهری و نحوه نگارش نظریه است.
- سطح تجربی نظریه: تجربه‌پذیری و پژوهش‌پذیری نظریه است.
- توصیف موضوع: بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر است و به چستی مفهوم اشاره دارد.
- تبیین موضوع: مطالعه علل بروز پدیده و بیان چرایی آن است.
- روش شهودی: از روش‌های کسب شناخت که مبتنی بر درک درونی است و شخصی بودن و غیرقابل تعمیم بودن از ویژگی‌های آن است.
- شیوه خردگرایانه: از شیوه‌های کسب شناخت که در آن با کمک فلسفه و روش‌های مبتنی بر منطق به حقیقت چیزی پی می‌برند.
- روش علمی: فرایند جستجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین.
- فرایند: جریان رسیدن به هدف را فرایند گویند.
- تعریف عملیاتی: تعریف دقیق و عینی هر متغیر در روش علمی را تعریف عملیاتی می‌گویند.
- جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی: علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت).
- رفتار: به هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار رفتار می‌گویند.
- احساس: محرک‌های مختلف، گیرنده‌های حسی همچون گوش و چشم را تحریک می‌کنند که به نتیجه آن احساس می‌گویند.
- ادراک: به فرایند تفسیر محرک‌های انتخابی ادراک می‌گویند.
- تفکر: فرایند بازنمایی اطلاعات موجود در حافظه، تفکر نام دارد.
- شناخت: فرایندهای ذهنی از مرحله توجه تا تصمیم‌گیری، شناخت نامیده می‌شود.
- شناخت پایه و عالی: فرایندهایی همچون تفکر، ادراک و حافظه، شناخت پایه و به انواع تفکر، شناخت عالی می‌گویند.
- پردازش ادراکی: دریافت و فهم مبتنی بر ویژگی‌های حسی همانند اندازه و شکل ظاهری محرک.
- پردازش مفهومی: دریافت و فهم مبتنی بر ویژگی‌های مشترک محرک‌های مختلف.
- پرسش‌نامه: از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات که در آن محقق از خود فرد درباره رفتار یا افکار خاص او می‌پرسد.
- مصاحبه: از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات که بر خلاف گفتگوی معمولی هدفمند و سازمان یافته است و محقق در آن بعد از شنیدن پاسخ سؤال قبلی پرسش بعدی را سازمان می‌دهد.
- مصاحبه ساختار یافته: در این نوع مصاحبه، پاسخ‌دهنده با بلی یا خیر و یا انتخاب یکی از گزینه‌ها به سؤال پاسخ می‌دهد.
- مصاحبه بدون ساختار: در این نوع مصاحبه، با پیروی از برخی اصول و طرح کلی، فرد مصاحبه شونده را به سمت پاسخ‌های مورد نظر هدایت می‌کنند.
- آزمون‌های روان‌شناختی: از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات که ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند.

پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس ۱

پرسش‌های یادسپاری

۱. پاسخ به کدام یک از پرسش‌های زیر در قلمرو علم روانشناسی نیست؟

- ۱ عوامل مؤثر بر فراموشی کدامند؟
- ۲ تماشای برنامه خشونت‌آمیز چه تأثیری بر پرخاشگری دارد؟
- ۳ چه عواملی هویت ملی افراد را شکل می‌دهد؟
- ۴ چرا هنگام مطالعه حواسمان پرت می‌شود؟

۲. کدام گزینه بیانگر تعریف درست «فرضیه» است؟

- ۱ دانش و تجربه‌ای که موجب طرح پرسش‌های تجربی و علمی می‌شود.
- ۲ پاسخ‌های خردمندانه‌ای که دانشمندان به مسئله‌های علمی می‌دهند.
- ۳ پرسش‌های خردمندانه‌ای که پژوهشگران در برخورد با مسائل علمی با آن روبه‌رو می‌شوند.
- ۴ واقعیت‌های تأیید شده علمی که با روش‌های علمی به دست آمده است.

۳. نظریه‌های علوم تجربی را با کدام معیارها می‌سنجند؟

- ۱ کاربردپذیری و سودمندی
- ۲ قابلیت تعمیم و عینی بودن
- ۳ دقیق بودن و کاربردپذیری
- ۴ سودمندی و قابلیت تعمیم

۴. واژگان «تبیین» و «توصیف» به ترتیب به چه موضوعاتی اشاره دارند؟

- ۱ چگونگی - چیستی
- ۲ چرایی - چگونگی
- ۳ چیستی - چرایی
- ۴ چرایی - چیستی

۵. کدام گزینه از منابع کسب شناخت برای اندیشمندان اسلامی نیست؟

- ۱ سیره نبوی
- ۲ سیر و سلوک درونی
- ۳ آیات الهی
- ۴ تعالیم بزرگان دین

۶. بسیاری از دانشمندان علوم تجربی بیش از حد به یافته‌های خود اعتماد می‌کنند حال آنکه موضع آنها نسبت به سایر منابع شناخت باید

..... باشد نه اینکه بگویند: .....

- ۱ نمی‌توانم - نمی‌دانم
- ۲ نمی‌توانم - نیست
- ۳ نیست - نمی‌دانم
- ۴ نمی‌دانم - نیست

۷. کدام گزینه بیانگر کاربردی‌ترین تعریف «روش علمی» است؟

- ۱ شیوه‌ها و ابزارهای قاعده‌مند و منظم به منظور دستیابی به اهداف معین
- ۲ فرایند کشف و یافتن یک موقعیت نامعین از طریق نظام‌های معنادار
- ۳ شیوه‌ها و فنون معین و نظام‌دار برای مشخص کردن یک هدف نامعین
- ۴ فرایند جستجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین

۸. موفقیت در رسیدن به پیش‌بینی و کنترل در روان‌شناسی علمی به کدام یک از عوامل زیر بستگی دارد؟

- ۱ تعیین اهداف و نتایج مورد انتظار از موضوعات مورد بررسی
- ۲ چگونگی توصیف و تبیین پدیده مورد مطالعه
- ۳ استفاده از فرضیه‌های مناسب در مطالعات روان‌شناسی
- ۴ استفاده از منابع شناخت در روش علمی

۹. نظریه‌های علوم تجربی دارای دو سطح هستند که عبارت است از:

- ۱ استدلالی و استنباطی
- ۲ عینی و ذهنی
- ۳ ظاهری و تجربی
- ۴ تئوری و عملی

۱۰. جریان رسیدن به هدف را ..... می‌گویند و در جستجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی ..... باشد.

- ۱ روش علمی - هدفمند
- ۲ روش علمی - نظام‌دار
- ۳ فرایند - هدفمند
- ۴ فرایند - نظام‌دار

۱۱. دانشمند با ..... موقعیت ناشناخته را خلق می‌کند و به واسطه ..... موقعیت ناشناخته روشن می‌شود.

- ۱ طرح مسئله - روش علمی
۲ فرضیه‌سازی - قوانین علمی
۳ طرح مسئله - قوانین علمی
۴ فرضیه‌سازی - روش علمی

۱۲. ویژگی‌های روش علمی کدامند؟

- ۱ تعریف انتزاعی - تکرارپذیری
۲ تعریف عملیاتی - تکرارپذیری
۳ تعریف عملیاتی - تعمیم‌پذیری
۴ تعریف انتزاعی - تعمیم‌پذیری

۱۳. هر چه متغیر دقیق‌تر تعریف شود ..... هم دقیق‌تر است.

- ۱ شناخت علمی
۲ هدف پژوهش
۳ اندازه‌گیری
۴ فرضیه‌سازی

۱۴. چرا روش علمی در روان‌شناسی با محدودیت‌هایی مواجه است؟

- ۱ به دلیل تکرار ناپذیری پدیده‌های انسانی و نیز غیرقابل پژوهش بودن آنها
۲ به دلیل عدم تعریف عملیاتی مناسب و رعایت مسائل اخلاقی
۳ به دلیل رعایت مسائل اخلاقی و نیز پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان
۴ به دلیل تکرار ناپذیر بودن پدیده‌های انسانی و بی‌قاعده بودن روش علمی در آن

۱۵. «شناخت» شامل کدام فرایندهاست؟

- ۱ ادراک تا استدلال
۲ ادراک تا تصمیم‌گیری
۳ توجه تا تصمیم‌گیری
۴ توجه تا استدلال

۱۶. حل مسئله و تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش ..... کارآمدتر از تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش ..... است.

- ۱ مفهومی - شناختی
۲ توصیفی - شناختی
۳ مفهومی - ادراکی
۴ تبیینی - ادراکی

۱۷. با بررسی اجمالی پژوهش اندیشمندان اسلامی می‌توان نتیجه گرفت که بیشتر این مطالعات جنبه ..... نظریه‌پردازی بوده است و در بُعد ..... تداوم نیافت.

- ۱ شناختی - کاربردی
۲ کاربردی - شناختی
۳ صوری - تجربی
۴ تجربی - صوری

۱۸. در مراحل اولیه پژوهش در روان‌شناسی، روش ..... امکان پذیر نیست در نتیجه از طریق ..... موضوع مورد مطالعه تبیین می‌شود.

- ۱ مشاهده - آزمایش
۲ آزمایشگاهی - پرسش‌نامه
۳ پرسش‌نامه - مشاهده
۴ آزمایشگاهی - مشاهده

۱۹. با استفاده از کدام روش جمع‌آوری اطلاعات می‌توان رفتار نوع دوستانه را به صورت تکاملی مطالعه کرد؟

- ۱ مشاهده
۲ پرسش‌نامه
۳ آزمایش
۴ مصاحبه

۲۰. مسائلی را که با کمک مشاهده مستقیم امکان‌پذیر نیست می‌توان با استفاده از ..... مطالعه کرد در این حالت محقق از ..... درباره رفتار یا افکار خاص فرد می‌پرسد.

- ۱ پرسش‌نامه - دیگران
۲ مصاحبه - دیگران
۳ پرسش‌نامه - خود فرد
۴ مصاحبه - خود فرد

۲۱. مصاحبه بر خلاف ..... هدفمند و سازمان یافته است و در این روش محقق بعد از ..... پرسش بعدی را سازمان می‌دهد.

- ۱ پرسش‌نامه - تفسیر پاسخ سؤال قبلی
۲ گفتگوی معمولی - شنیدن پاسخ سؤال قبلی
۳ پرسش‌نامه - تنظیم سؤال قبلی
۴ گفتگوی معمولی - تعیین موضوع مصاحبه

۲۲. استفاده از کدام روش جمع‌آوری اطلاعات می‌تواند جزئیات الگوهای حرکتی نوزادان را پس از تولد نشان دهد؟

- ۱ آزمون
۲ مصاحبه ساختار یافته
۳ مشاهده
۴ پرسش‌نامه

۲۳. کدام شکل‌های مصاحبه متداول‌تر است؟

- ۱ مستقیم - غیرمستقیم
۲ توصیفی - تبیینی
۳ کاملاً ساختار یافته - بدون ساختار
۴ کاملاً کنترل شده - بدون کنترل

۲۴. در مصاحبه‌های ساختار یافته، پاسخ دهنده با ..... به سؤال پاسخ می‌دهد و این مصاحبه بر ..... ترجیح دارد.

- ۱ بیان پاسخ‌های مورد نظر خود - پرسش‌نامه
۲ بیان پاسخ‌های مورد نظر خود - آزمون‌های روان‌شناختی
۳ بلی یا خیر یا انتخاب یکی از گزینه‌ها - پرسش‌نامه
۴ بلی یا خیر یا انتخاب یکی از گزینه‌ها - آزمون‌های روان‌شناختی

۲۵. کدام گزینه درباره ویژگی‌های آزمون‌های روان‌شناختی نادرست است؟

- ۱) آزمون‌ها باید دقیقاً چیزی را اندازه‌گیری کند که برای آن ساخته شده است.
- ۲) استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید به همراه سایر روش‌ها باشد.
- ۳) آزمون‌ها فرد پاسخ‌دهنده را به سمت پاسخ‌های مناسب و مورد نظر هدایت می‌کنند.
- ۴) استفاده افراد کم تجربه از آزمون‌ها بیش از آنکه راه‌گشا باشد مشکل‌آفرین است.

پرسش‌های مفهومی

۲۶. افراد غیرمتخصص به پرسش‌های روان‌شناسی پاسخ‌های ..... می‌دهند و به تدریج دیدگاه ..... را باور کرده و .....

- را می‌طلبند.
- ۱) ناآگاهانه - شخصی - تبعیت علمی
  - ۲) عامیانه - غیرواقعی - تبعیت علمی
  - ۳) ناآگاهانه - غیرواقعی - تبعیت دیگران
  - ۴) عامیانه - شخصی - تبعیت دیگران

۲۷. کدام گزینه بیانگر واژه «علم» در روان‌شناسی است؟

- ۱) علوم طبیعی که با مشاهده و اندازه‌گیری دقیق به نتایج قطعی دست می‌یابد.
- ۲) علم تجربی که از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل اندازه‌گیری استفاده می‌کنند.
- ۳) علوم طبیعی که از روش‌ها و ابزارهای تخصصی و علمی استفاده می‌کند.
- ۴) علم تجربی که به مشاهده و اندازه‌گیری علمی موضوعات مختلف می‌پردازد.

۲۸. کدام گزینه از ویژگی‌های «فرضیه» نیست؟

- ۱) پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است.
- ۲) می‌تواند باعث طرح سؤال‌های دیگر شوند.
- ۳) به مفاهیم علمی و تجربی مختلف اشاره دارند.
- ۴) می‌تواند صحیح یا غلط باشند.

۲۹. در علوم تجربی با کمک ..... و سایر روش‌های دقیق، رابطه بین ..... بررسی می‌شود.

- ۱) شهود - پدیده‌های طبیعی
- ۲) مشاهده - پدیده‌های طبیعی
- ۳) شهود - گزاره‌های علمی
- ۴) مشاهده - گزاره‌های علمی

۳۰. علوم تجربی کدام یک از اهداف زیر را دنبال می‌کنند؟

- ۱) مشاهده، پیش‌بینی، کنترل و ارزشیابی مسئله
- ۲) توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل موضوع
- ۳) مشاهده، تبیین، تعمیم و تحلیل مسئله
- ۴) توصیف، تعمیم، تنظیم و تجربه و تحلیل موضوع

۳۱. کدام گزینه از منابع کسب شناخت نیست؟

- ۱) حواس پنج‌گانه - روش میدانی
- ۲) شيوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - روش تجربی
- ۳) استناد به نظر مقام صلاحیت‌دار - روش شهودی
- ۴) شیوه خردگرایانه - استناد به نظر افراد با تجربه

۳۲. «عرفا» و «فیلسوفان» به ترتیب از کدام روش‌های کسب شناخت استفاده می‌کنند؟

- ۱) روش شهودی - شیوه خردگرایانه
- ۲) روش شهودی - روش علمی
- ۳) شیوه خردگرایانه - روش علمی
- ۴) شیوه خردگرایانه - استناد به نظر صاحب‌نظران

۳۳. در مواجهه با مسئله، مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی چیست؟

- ۱) مواجهه دانشمند برخلاف فرد عادی هدفمند و دارای فرایند است.
- ۲) مواجهه دانشمند برخلاف فرد عادی منظم و قاعده‌مند است.
- ۳) مواجهه فرد عادی از روی کنجکاوی و مواجهه دانشمند به منظور اکتشاف است.
- ۴) دانشمند در موقعیت معین و فرد عادی در موقعیت نامعین با مسئله مواجه می‌شوند.

۳۴. یکی از ویژگی‌های روش علمی «موقعیت نامعین» است بر این اساس دانشمند به دنبال چه هدفی است؟

- ۱) هدفمندی و نتیجه‌گیری
- ۲) نظم و قاعده‌مندی
- ۳) فرضیه‌سازی و نظریه‌پردازی
- ۴) ابهام‌زدایی و روشن‌سازی

۳۵. منظور از تعریف عملیاتی این است که در روش علمی متغیر مورد نظر باید:

- ۱ به گونه‌ای دقیق و قابل اندازه‌گیری تعریف شود به صورتی که همه افراد بتوانند با روش‌های متفاوت نتایج یکسانی از آن متغیر به دست آورند.
- ۲ به صورت کیفی و دقیق تعریف شود به طوری که افراد متخصص با مطالعه متغیر مورد نظر برداشت متناسب با روش علمی خود را کسب کنند.
- ۳ به شکل کیفی و عینی تعریف شود به صورتی که همه افراد متخصص درباره آن تعریف به وحدت نظر و توافق یکسان دست یابند.
- ۴ به صورت عینی و دقیق تعریف شود به گونه‌ای که همه افراد با مطالعه تعریف متغیر مورد نظر به برداشت تقریباً یکسانی برسند.

۳۶. دلیل اصلی وجود تعاریف مختلف در روان‌شناسی چیست؟

- ۱ گذشت زمان و پیشرفت دانش و زاویه نگاه دانشمند
- ۲ تغییرات محتوایی و ساختاری علم روان‌شناسی
- ۳ تأثیر علوم تجربی و دیدگاه دانشمندان علوم دیگر
- ۴ گذشت زمان و پیچیدگی و گسترده‌گی روان‌شناسی

۳۷. «رفتار» به هر نوع فعالیت ..... می‌گویند و مطالعه رفتار محدود به انسان ..... .

- ۱ مورد مشاهده جاندار - نیست
- ۲ مورد مشاهده جاندار - است
- ۳ مشاهده شده موجودات - نیست
- ۴ مشاهده شده موجودات - است

۳۸. محرک‌ها، گیرنده‌های حسی همچون گوش و چشم را تحریک می‌کنند که به نتیجه آن ..... می‌گویند و به کمک ..... یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم.

- ۱ احساس - توجه
- ۲ ادراک - تفکر
- ۳ احساس - تفکر
- ۴ ادراک - توجه

۳۹. پردازش به معنای ..... بیشتر انسان است و انسان‌ها در پردازش به یک شیوه عمل ..... .

- ۱ دریافت و فهم - می‌کنند
- ۲ دریافت و فهم - نمی‌کنند
- ۳ شناخت و تفکر - می‌کنند
- ۴ شناخت و تفکر - نمی‌کنند

۴۰. فرایند بازنمایی اطلاعات موجود در حافظه ..... و محفظه‌ای که تفسیر محرک‌های انتخابی در آن نگهداری می‌شود ..... نام دارد.

- ۱ تفکر - حافظه
- ۲ حل مسئله - حافظه
- ۳ تفکر - ادراک
- ۴ حل مسئله - ادراک

۴۱. «پردازش مفهومی» و «پردازش ادراکی» به ترتیب به چه چیزی تأکید دارند؟

- ۱ ویژگی‌های غیرمشترک گیرنده‌های محیطی - ویژگی‌های حسی مانند اندازه و شکل ظاهری
- ۲ ویژگی‌های مشترک محرک‌های مختلف - ویژگی‌های حسی مانند اندازه و شکل ظاهری
- ۳ ویژگی‌های غیرمشترک حسی - ویژگی‌های شناختی مانند ساختار و محتوا
- ۴ ویژگی‌های مشترک محرک‌های مختلف - ویژگی‌های شناختی مانند ساختار و محتوا

۴۲. «ادراک» چیست و آخرین سطح شناخت پایه چه نام دارد؟

- ۱ فرایند تفسیر محرک‌های انتخابی را ادراک می‌گویند - تفکر
- ۲ فرایند انتخاب و توجه به محرک‌های گیرنده حسی را می‌گویند - تفکر
- ۳ فرایند تفسیر محرک‌های انتخابی را ادراک می‌گویند - حافظه
- ۴ فرایند انتخاب و توجه به محرک‌های گیرنده حسی را می‌گویند - حافظه

۴۳. «تفکر» شامل کدام فرایندهاست؟

- ۱ ادراک - ارزشیابی - تجزیه و تحلیل - تصمیم‌گیری
- ۲ استدلال - قضاوت - حل مسئله - تصمیم‌گیری
- ۳ ادراک - حل مسئله - تجزیه و تحلیل - شناخت
- ۴ استدلال - ارزشیابی - شناخت - تعریف عملیاتی

۴۴. محققان در مورد چه موضوعاتی از روش مصاحبه استفاده می‌کنند؟

- ۱ موضوعاتی که نمی‌توان به صورت از پیش تعیین شده مشاهده و یا با کمک پرسش‌نامه مطالعه کرد.
- ۲ موضوعاتی که در آن محقق به افراد مورد مشاهده دسترسی مستقیم ندارد.
- ۳ موضوعاتی که در آنها محقق به دنبال دست‌یابی به اطلاعاتی از خود فرد یا افکار خاص اوست.
- ۴ موضوعاتی که مطالعه و جمع‌آوری اطلاعات درباره آنها به افراد توانمند و آموزش دیده نیاز ندارد.

۴۵. کدام یک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند؟ از دشواری‌های آن چیست؟

- ۱) مصاحبه ساختاریافته - این روش بسیار وقت‌گیر و نیازمند آموزش‌های ویژه است.
- ۲) آزمون‌های روان‌شناختی - ساخت این آزمون‌ها بسیار دشوار و فرایندی پیچیده است.
- ۳) مصاحبه ساختاریافته - تنظیم این مصاحبه‌ها بسیار دشوار و فرایندی پیچیده است.
- ۴) آزمون‌های روان‌شناختی - این روش بدون همراهی روش‌های دیگر راه‌گشا نیست.

۴۶. کدام یک از جمله‌های زیر توصیف و کدام یک تبیین است؟

الف) تاریخ علم مطالعه زندگی انسان در گذشته است.

ب) مطالعه تاریخ موجب عبرت از گذشتگان و افزایش فهم انسان می‌شود.

پ) تاریخ علل وقوع جنگ‌ها و حوادث گذشته را بیان می‌کند.

۱) الف: توصیف - ب: تبیین - پ: تبیین	۲) الف: توصیف - ب: تبیین - پ: توصیف
۳) الف: تبیین - ب: تبیین - پ: توصیف	۴) الف: تبیین - ب: توصیف - پ: تبیین

پیش‌های تحلیلی - ترکیبی

۴۷. کدام گزینه سلسله مراتب گزاره‌های علمی را به ترتیب نشان می‌دهد؟

۱) مسئله ← اصل ← فرضیه ← قوانین	۲) اصل ← فرضیه ← نظریه ← قوانین
۳) مسئله ← فرضیه ← قوانین ← نظریه	۴) اصل ← نظریه ← قوانین ← فرضیه

۴۸. خردمندانه بودن فرضیه به این معناست که مبتنی بر ..... است و می‌توان آن را پاسخ اولیه پژوهشگران به ..... دانست و

روان‌شناسان در ..... پدیده‌ها سعی می‌کنند تحت تأثیر پیش‌داوری شخصی قرار نگیرند.

۱) مشاهده و اندازه‌گیری - نظریه‌های علمی - توصیف	۲) دانش و تجربه - مسئله علمی - توصیف
۳) مشاهده و اندازه‌گیری - مسئله علمی - تبیین	۴) دانش و تجربه - نظریه‌های علمی - تبیین

۴۹. فرضیه‌ها در صورت ..... به قانون تبدیل می‌شوند و عبارت ..... یک فرضیه است.

- ۱) تعریف عملیاتی دقیق - گذشت زمان بر پایداری حافظه چه تأثیری دارد؟
- ۲) تأیید تجربی - گذشت زمان بر پایداری حافظه چه تأثیری دارد؟
- ۳) تعریف عملیاتی دقیق - گذشت زمان باعث تضعیف حافظه می‌شود
- ۴) تأیید تجربی - گذشت زمان باعث تضعیف حافظه می‌شود

۵۰. کدام گزینه درباره سطوح نظریه و تأثیر آن بر یکدیگر درست است؟

- ۱) منظور از سطح تجربی، قابلیت عملی شدن و منظور از سطح ظاهری، ساختار اصلی و بدنه نظریه است و سطح تجربی برخی از نظریه‌ها دارای سطح صوری متناسب آن نیست.
- ۲) منظور از سطح ساختاری، نحوه نگارش و ساختار ظاهری و منظور از سطح صوری یا ظاهری نحوه نگارش نظریه است و سطح صوری (تجربی) قابل بررسی از نظر ساختاری نیست.
- ۳) منظور از سطح ظاهری، نحوه نگارش و منظور از سطح تجربی، پژوهش‌پذیری نظریه است و سطح صوری برخی نظریه‌ها در زمان ارائه قابل بررسی تجربی نیست.
- ۴) منظور از سطح تجربی، پژوهش‌پذیری و منظور از سطح ساختاری، ساختار اصلی و بدنه نظریه است و سطح تجربی برخی نظریه‌ها دارای سطح ساختاری متناسب آن نیست.

۵۱. روان‌شناسی در مقایسه با سایر علوم تجربی در ..... پدیده‌ها با دشواری‌های زیادی روبه‌روست. مهم‌ترین دلیل این دشواری این است که پدیده‌های روان‌شناختی .....

- ۱) توصیف و تبیین - تحت تأثیر علت‌های زیادی هستند.
- ۲) پیش‌بینی و کنترل - قابل پیش‌گیری و کنترل نیستند.
- ۳) توصیف و تبیین - به صورت مستقیم قابل توصیف نیستند.
- ۴) پیش‌بینی و کنترل - تحت تأثیر پدیده‌ها و عوامل مختلفی هستند.

۵۲. کدام گزینه به ترتیب از ویژگی‌های «روش علمی»، «روش‌های شهودی» و «شیوه خردگرایانه» است؟

- ۱) غیرقابل تکرار بودن - قابل تعمیم بودن - استفاده از روش‌های مبتنی بر منطق
- ۲) غیرقابل تکرار بودن - غیرقابل تعمیم بودن - استفاده از روش‌های مبتنی بر درک درونی
- ۳) قابل تکرار بودن - غیرقابل تعمیم بودن - استفاده از روش‌های مبتنی بر منطق
- ۴) قابل تکرار بودن - قابل تعمیم بودن - استفاده از روش‌های مبتنی بر درک درونی

۵۳. کدام گزینه جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی را بیان می‌کند؟

- ۱) مطالعه زندگی روانی، ذهنی و ادراکی
- ۲) علم مطالعه رفتار و تجارب زندگی انسان
- ۳) علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی
- ۴) مطالعه علمی توصیف و تبیین رفتار

۵۴. مراحل شکل‌گیری شناخت پس از تحریک گیرنده‌های حسی به ترتیب کدامند؟ شناخت پایه شامل کدام مراحل می‌شود؟

- ۱) (توجه، احساس، حافظه، تفکر) - (توجه، حافظه، تفکر)
- ۲) (احساس، ادراک، توجه، تفکر) - (ادراک، توجه، تفکر)
- ۳) (توجه، احساس، ادراک، تفکر) - (احساس، ادراک، تفکر)
- ۴) (احساس، توجه، ادراک، حافظه) - (توجه، ادراک، حافظه)

۵۵. واژه «فرایندهای ذهنی» به چه دلیل در تعریف روان‌شناسی لحاظ شد و امروزه از آن با چه واژه دیگری تعبیر می‌شود؟

- ۱) به خاطر مشاهده غیرمستقیم بسیاری از رفتارها و تأکید بر هر نوع فعالیت ذهنی - ادراک
- ۲) به دلیل تأکید بر هر نوع فعالیت ذهنی و تأثیر آن بر ابراز رفتارهای متفاوت - شناخت
- ۳) به دلیل عدم مشاهده مستقیم بسیاری از رفتارها و تأکید بر کنش‌های انسانی - شناخت
- ۴) به خاطر نقش آن در شکل‌گیری رفتارها و تأکید بر کنش‌های موجودات زنده - ادراک

۵۶. هر چه پردازش ما ..... باشد شناخت شکل گرفته پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود و عالی‌ترین مرتبه شناخت ..... است.

- ۱) ادراکی‌تر - استدلال و قضاوت
- ۲) مفهومی‌تر - استدلال و قضاوت
- ۳) ادراکی‌تر - حل مسئله و تصمیم‌گیری
- ۴) مفهومی‌تر - حل مسئله و تصمیم‌گیری

۵۷. «دوری از پیش‌داوری شخصی»، «احتیاط در استفاده از نتایج آن» و «وقت‌گیر و نیازمند آموزش‌های ویژه» به ترتیب از ویژگی‌های کدام روش‌های جمع‌آوری اطلاعات هستند؟

- ۱) مشاهده - پرسش‌نامه - مصاحبه بدون ساختار
- ۲) مشاهده - آزمون - مصاحبه ساختار یافته
- ۳) پرسش‌نامه - آزمون - مصاحبه بدون ساختار
- ۴) پرسش‌نامه - پرسش‌نامه - مصاحبه ساختار یافته

۵۸. به فرایندهایی همچون ..... شناخت پایه و به انواع ..... شناخت عالی می‌گویند و هر چه از شناخت پایه به سمت شناخت عالی پیش برویم عمل ..... پیچیده‌تر می‌شود.

- ۱) توجه - حل مسئله - تصمیم‌گیری
- ۲) ادراک - تفکر - پردازش
- ۳) احساس - حل مسئله - پردازش
- ۴) استدلال - تفکر - تصمیم‌گیری

۵۹. کدام گزینه به ترتیب از ویژگی‌های روش «مصاحبه» و «آزمون» در جمع‌آوری اطلاعات است؟

۱) در مصاحبه، فرد مصاحبه‌شونده پاسخ‌های موردنظر مصاحبه‌کننده را بیان می‌کند - نمرات حاصل از آزمون‌ها در دفعات مختلف باید متفاوت باشد.

- ۲) استفاده از مصاحبه باید همراه با سایر روش‌ها باشد - آزمون‌ها امکان مشاهده مستقیم رفتار را برای محققان فراهم می‌کنند.
- ۳) انواع مصاحبه با توجه به موقعیت مصاحبه شکل می‌گیرند - آزمون‌ها دقیقاً باید چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند.
- ۴) مصاحبه روشی سریع و فوری در دستیابی به اطلاعات مورد نیاز محقق است - افراد عادی جامعه کم‌تر از سایر روش‌ها با آزمون‌های روان‌شناختی روبه‌رو می‌شوند.

۶۰. مصاحبه ..... بیشتر شبیه پرسش‌نامه است و معمولاً در ..... از این نوع پرسش‌نامه و از ..... برای اخذ اطلاعات عمیق استفاده می‌شود.

- ۱) بدون ساختار - همه‌پرسی - مشاهده مستقیم
- ۲) ساختاریافته - انتخابات - مشاهده مستقیم
- ۳) بدون ساختار - انتخابات - مصاحبه بدون ساختار
- ۴) ساختار یافته - همه‌پرسی - مصاحبه بدون ساختار

۶۱. چه زمانی از مصاحبه بدون ساختار استفاده می‌شود و از دشواری‌های این روش چیست؟

- ۱) زمانی که مصاحبه دارای موضوع معین و از پیش تعیین شده است - این روش بسیار وقت‌گیر و پرهزینه است.
- ۲) زمانی که پاسخ‌دهنده در دسترس مستقیم مصاحبه‌کننده نباشد - امکان خطا و اشتباه در نتایج حاصل از این روش زیاد است.
- ۳) وقتی که به دنبال دستیابی به اطلاعات وسیع در حداقل زمان هستیم - بدون وجود افراد آموزش‌دیده و متخصص این روش امکان‌پذیر نیست.
- ۴) وقتی توانیم موضوعی را به صورت مستقیم از فردی بپرسیم - این روش بسیار وقت‌گیر و نیازمند آموزش‌های ویژه است.

پرسش‌های کنکوری

۶۲. کدام عبارت نادرست است؟

(کنکور سراسری سال ۹۰ با تغییرات)

- ۱) نخستین گام در روان‌شناسی علمی، توصیف آزمون‌پذیر از پدیده‌های روان‌شناختی مورد نظر است.
- ۲) روان‌شناسان بایستی تلاش کنند در توصیف رفتار، حتی‌المقدور ارزش‌ها و پیش‌داوری‌های خود را به کار گیرند.
- ۳) برای رسیدن به جواب قطعی در توصیف رفتار انسان بایستی در اولین قدم آنها را خوب توصیف نماییم.
- ۴) در حالی‌که واژه توصیف به چستی مربوط است که واژه تبیین به بیان چرایی یک پدیده می‌پردازد.

(سراسری سال ۹۰)

۶۳. کدام یک از بیان‌های زیر یک فرضیه تحقیقی است؟

- ۱) چرا احترام به پدر و مادر باعث کاهش اضطراب و استرس دانش‌آموزان سنین ۶ تا ۱۸ ساله می‌شود.
- ۲) چطور می‌توان اثر منفی صداهای پیرامونی مکان مکالمه را بر روی عملکرد یادگیری و یادآوری کاهش داد.
- ۳) مشاهده برنامه‌های ماهواره‌های خارجی موجب افزایش دروغ‌گویی فرزندان پسر و دختر خانواده‌های شهر تهران می‌شود.
- ۴) آیا میان تحصیلات پدر و مادر در خانواده‌های اجاره‌نشین استان گیلان با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی آنان رابطه وجود دارد.

(سراسری سال ۹۱)

۶۴. برای پاسخ به این سؤال که «آیا افراد عصبی در معرض بیماری‌های قلبی و عروقی قرار دارند؟» اولین قدم چیست؟

- ۱) خودداری از پیش‌داوری
- ۲) بررسی تکرارپذیری پدیده موردنظر
- ۳) توصیف کامل از مفهوم افراد عصبی
- ۴) تعریف عملیاتی از بیماری‌های قلبی و عروقی

(سراسری قاج از کشور سال ۹۴)

۶۵. کدام عبارت فرضیه محسوب می‌شود؟

- ۱) نظریه روان‌کاوی، علت خشونت کودکان را ناکامی آنها می‌داند.
- ۲) چرا دختران و پسران از نظر خشونت تفاوت‌های فردی زیادی دارند.
- ۳) تماشای برنامه‌های خشن تلویزیونی باعث افزایش خشونت کودکان می‌شود.
- ۴) آیا تماشای برنامه‌های خشن تلویزیونی، خشونت کودکان را افزایش می‌دهد.

(سراسری - ۸۸)

۶۶. کدام عبارت به صورت فرضیه است؟

- ۱) به هنگام ازدواج باید هوش فرد مقابل را در نظر گرفت.
- ۲) هوش فرزندان اول خانواده‌ها از هوش فرزندان دوم بالاتر است.
- ۳) آیا بین هوش فرزندان اول و دوم خانواده تفاوت وجود دارد.
- ۴) چرا هوش جنبه ارثی دارد و نباید کودکان کم‌هوش را سرزنش کرد.

(سراسری - ۸۹)

۶۷. کدام عبارت به صورت فرضیه است؟

- ۱) چه رابطه‌ای بین یادگیری و جنسیت وجود دارد.
- ۲) آیا میانگین وزن دختران نسبت به پسران کم‌تر است.
- ۳) بین دختران و پسران در خصوص یادگیری، تفاوت وجود دارد.
- ۴) به چه دلیل دختران در آزمون کلامی نمرات بهتری از پسران کسب می‌کنند.